

foto Fred Kistenkas

Vliegbasis Soesterberg

Vorig jaar werd de voormalige vliegbasis Soesterberg bij algemene maatregel van bestuur aangewezen als 'ontwikkelingsgebied' in de zin van de Crisis- en herstelwet. Het gevolg is dat dan de gemeente ten behoeve van economische ontwikkeling een gebiedsontwikkelingsplan (GOP) kan maken. Daarbij hoeft men zich tien jaar lang even niet te bekommeren om de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet.

Bij de invoering van de Crisis- en herstelwet hebben we ons destijds over dat niet hoeven voldoen aan de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet niet zo druk gemaakt. Het ging immers toch maar om, zoals de wet het zelf noemt, bestaand stedelijk gebied of bestaand bedrijventerrein. Vanmiddag ben ik echter even met de mountainbike door dat gebied gefietst en ik heb helemaal niks gemerkt van 'bestaand stedelijk gebied of bestaand bedrijventerrein'. Amersfoort en Utrecht liggen ver weg. Het is een stil en bosrijk gebied met af en toe mooie open vlaktes. Weliswaar met soms nog een overwoekerde oude landingsbaan en een vervallen hangar, maar in wezen is

het een prachtig mooi natuurgebied. Ja, maar wel een natuurgebied dat wettelijk dus tien jaar vogelvrij is voor de bouwlust van gemeenten als Zeist en Soest. Even een GOP maken en ze kunnen hun gang gaan.

Een GOP kan immers de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en andere milieuwetten negeren en daarmee plaatst zo'n planinstrument zich in feite boven de wet. Dat lijkt nogal een bizarre conclusie, maar juridisch klopt het! In het nieuwe ruimtelijke ordeningsrecht ontdekte ik trouwens wel meer bizarre dingen: wat te denken van een rijksoverheid die zich niet aan zijn eigen regels hoeft te houden? Toch klopt ook dat want als een rijksoverheid een rijksinpassingsplan (RIP) maakt, hoeft men zich strikt genomen niet te houden aan de eigen regels in de AMvB Ruimte, ook wel bekend onder de naam Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Hoe komt dat? Dat komt omdat het Barro wel allemaal regels en verbodsbepalingen over Waddenzee, Kustfundament en binnenkort ook over de EHS, IJsselmeer en werelderfgoederen bevat, maar deze regels en verboden betreffen alleen bestemmingsplannen en provinciale inpassingsplannen (PIP). Gemeente en provincie moeten zich in hun plannen aan de Barro-regels houden, maar de minister hoeft dat in een RIP in principe niet.

Nu even terug naar een gemeentelijke GOP. Kan dat dan weer wel een RIP overrulen? Nee, volgens mij niet, want een GOP hoeft zich wel-

iswaar tien jaar lang niets aan te trekken van Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet, maar de Wet ruimtelijke ordening en het Barro worden in het vogelvrij-lijstje van de Crisis- en herstelwet niet genoemd.

Het is allemaal splinternieuw recht in de kinderschoenen en niet alles is al doordacht en in jurisprudentie uitgekristalliseerd, maar dit zijn toch zeer merkwaardige conclusies: een rijksinpassingsplan van de minister kan het Barro van de Kroon terzijde schuiven en een gemeentelijk GOP stelt zichzelf als het ware boven de wet en zorgt ervoor dat de natuurwetgeving even tien jaar wordt kaltgesteld.

Terugfietsend door de bossen van Soesterberg zie ik zandhagedissen wegschieten, een buizerd op de thermiek zweven, een reegeit foerageren en een middelste bonte specht roffelen: gelukkig maar dat we het Europese recht nog hebben. Dat staat zelfs nog boven een RIP of een GOP...

Fred Kistenkas, Wageningen UR

Voor de liefhebbers: zie de lijst van wetten in de Crisis- en herstelwet op www.wetten.overheid.nl in art.2.3 lid 5 Chw. Dat de rijksoverheid voor de regels uit het Barro zelf geen normadressaat is, volgt uit art. 1.1 lid 2 Barro. Zie voor een overzicht van dit nieuwe omgevingsrecht: F.H. Kistenkas, Recht voor de Groenblauwe ruimte, Wageningen Academic Publishers 2012, p. 169 e.v..